YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

18 päivänä joulukuuta 2007 *

Asiassa C-64/05 P,

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 10.2.2005,

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehenään K. Wistrand,

valittajana,

jota tukee

Suomen tasavalta, asiamiehinään E. Bygglin ja A. Guimaraes-Purokoski, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ja jossa valittajan vastapuolina ja muina osapuolina ovat

IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH, aikaisemmin Internationaler Tierschutz-Fonds (IFAW) GmbH, kotipaikka Hampuri (Saksa), edustajinaan solicitor S. Crosby ja avocat R. Lang,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Tanskan kuningaskunta, asiamiehenään B. Weis Fogh,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään H. G. Sevenster, C. Wissels ja M. de Grave, ja

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään S. Nwaokolo ja V. Jackson, avustajanaan barrister J. Stratford,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Docksey ja P. Aalto, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukee

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään I. del Cuvillo Contreras ja A. Sampol Pucurull, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana muutoksenhakuasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, G. Arestis ja U. Lõhmus sekä tuomarit K. Schiemann (esittelevä tuomari), P. Kūris, E. Juhász, J. Malenovský, J. Klučka ja E. Levits,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.7.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ruotsin kuningaskunta vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-168/02, IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds vastaan komissio, 30.11.2004 antaman tuomion (Kok. 2004, s. II-4135; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se hylkäsi IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH:n (jäljempänä IFAW) nostaman kanteen, jolla tämä vaati sitä kumoamaan 26.3.2002 tehdyn Euroopan yhteisöjen komission päätöksen (jäljempänä riidanalainen päätös), jolla IFAW:ltä evättiin oikeus tutustua tiettyihin asiakirjoihin, jotka komissio oli saanut sellaisen menettelyn yhteydessä, jonka päätteeksi tämä toimielin oli antanut puoltavan lausunnon teollisuushankkeen toteuttamiselle luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) nojalla suojellulla alueella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 EY 255 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Kaikilla unionin kansalaisilla sekä kaikilla luonnollisilla henkilöillä, jotka asuvat jossain jäsenvaltiossa, tai kaikilla oikeushenkilöillä, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin jäljempänä 2 ja 3 kohdan mukaisesti määriteltyjen periaatteiden ja edellytysten mukaisesti.

2. Neuvosto vahvistaa 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen kahden vuoden kuluessa Amsterdamin sopimuksen voimaantulosta asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi."

3 Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjan liitteenä olevassa [EY:n] perustamissopimuksen 255 artiklan 1 kohdasta annetussa julistuksessa N:o 35 (jäljempänä julistus N:o 35) täsmennetään seuraavaa:

"Konferenssi on yhtä mieltä siitä, että [EY:n] perustamissopimuksen 255 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen periaatteiden ja edellytysten mukaan jäsenvaltio voi vaatia, ettei neuvosto tai komissio toimita kolmansille osapuolille kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, ellei kyseinen valtio ole siihen etukäteen antanut suostumusta."

4 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) 2–4, 10 ja 15 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"2) Avoimuus parantaa kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekomenettelyihin, ja sen avulla varmistetaan, että hallinnolla on demokraattisessa järjestelmässä suhteessa kansalaisiin suurempi legitimiteetti ja että se on tehokkaampaa ja vastuullisempaa. Avoimuus vahvistaa osaltaan kansanvallan ja perusoikeuksien kunnioittamisen periaatteita, joista määrätään EU-sopimuksen 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

3) Birminghamissa, Edinburghissa ja Kööpenhaminassa kokoontuneiden Eurooppa-neuvostojen päätelmissä korostetaan tarvetta lisätä unionin toimielinten työskentelyn avoimuutta. Tässä asetuksessa kootaan yhteen toimielinten jo aiemmin tekemät aloitteet, joiden tarkoituksena on ollut parantaa päätöksentekomenettelyjen avoimuutta.

4) Tämän asetuksen tarkoituksena on antaa yleisön oikeudelle tutustua asiakirjoihin mahdollisimman täysimääräinen vaikutus ja määritellä sitä koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

– –

10) Toimielinten työskentelyn avoimuuden lisäämiseksi Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission olisi annettava mahdollisuus tutustua sekä toimielinten laatimiin että niiden vastaanottamiin asiakirjoihin. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että – – julistuksessa N:o 35 todetaan, että jäsenvaltio voi vaatia komissiota tai neuvostoa olemaan toimittamatta kolmansille osapuolille kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, jollei tämä jäsenvaltio ole antanut etukäteen suostumustaan asiakirjan toimittamiseen.

– –

15) Vaikka tämän asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta, on kuitenkin selvää, että jäsenvaltioiden olisi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisiä suhteita säätelevän lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti huolehdittava, etteivät ne aiheuta haittaa tämän asetuksen moitteettomalle soveltamiselle ja että niiden olisi kunnioitettava toimielinten turvallisuussääntöjä."

5 Asetuksen N:o 1049/2001 1 artiklassa, jonka otsikkona on "Tarkoitus", säädetään seuraavaa:

"Tämän asetuksen tarkoituksena on

a) määritellä ne julkiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission, jäljempänä 'toimielimet', asiakirjoihin, siten, että taataan mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin,

– –"

6 Otsikolla "Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala" saman asetuksen 2 artiklan 3 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

"3. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin toimielimen hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen toimielimen laatimiin tai sen vastaanottamiin ja sen hallussa oleviin asiakirjoihin kaikilla Euroopan unionin toiminnan aloilla.

– –

5. Arkaluonteisiksi 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti luokiteltuihin asiakirjoihin sovelletaan kyseisen artiklan mukaista erityismenettelyä."

7 Kyseisen asetuksen 3 artiklan b alakohdan mukaan "kolmannella" tarkoitetaan "kyseisen toimielimen ulkopuolista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai yksikköä, mukaan lukien jäsenvaltiot, yhteisön tai sen ulkopuoliset toimielimet ja elimet ja kolmannet maat."

8 Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklassa, jonka otsikkona on "Poikkeukset", säädetään seuraavaa:

"1. Toimielimet eivät anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

a) sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee:

- yleistä turvallisuutta;
- puolustusta ja sotilasasioita;
- kansainvälisiä suhteita;
- yhteisön tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa;

b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa.

2. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

– tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, suojaa;

– tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa;

– tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa;

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

3. Asiakirjaa, jonka toimielin on laatinut sisäiseen käyttöön tai jonka se on vastaanottanut ja joka liittyy asiaan, josta toimielin ei ole tehnyt päätöstä, ei anneta tutustuttavaksi, jos asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyä, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

Tutustuttavaksi ei anneta asiakirjaa, joka sisältää sisäiseen käyttöön tarkoitettuja mielipiteitä osana asianomaisen toimielimen neuvotteluja ja alustavia keskusteluja päätöksen tekemisen jälkeenkään, jos asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyä, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, toimielin kuulee tätä arvioidakseen, onko 1 tai 2 kohdassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta.

– –

7. Edellä 1–3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojelu on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuoden ajan. Kun kyseessä ovat yksityisyyden suojaa tai kaupallisia etuja koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat ja arkaluonteiset asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin."

9 Mainitun asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikkona on "Jäsenvaltioiden hallussa olevat asiakirjat", säädetään seuraavaa:

"Kun jäsenvaltio vastaanottaa pyynnön, joka koskee sen hallussa olevaa toimielimestä peräisin olevaa asiakirjaa, jäsenvaltio kuulee asianomaista toimielintä, jollei ole selvää, että asiakirja on luovutettava tai että sitä ei tule luovuttaa, voidakseen tehdä päätöksen, joka ei vaaranna tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltio voi tämän asemesta toimittaa pyynnön edelleen asiakirjan laatineelle toimielimelle."

10 Asetuksen N:o 1049/2001 arkaluonteisten asiakirjojen käsittelyä koskevassa 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Arkaluonteisia ovat asiakirjat, jotka ovat peräisin toimielimistä tai niiden virastoista, jäsenvaltioista tai kolmansista maista tai kansainvälisistä järjestöistä ja joiden turvaluokitus on 'TRÈS SECRET/TOP SECRET', 'SECRET' tai 'CONFIDENTIEL' kyseisen toimielimen niiden sääntöjen mukaisesti, joilla suojellaan Euroopan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilla aloilla, erityisesti yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja sotilasasioiden osalta.

2. Arkaluonteisia asiakirjoja koskevia 7 ja 8 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisia hakemuksia käsittelevät vain ne henkilöt, joilla on oikeus perehtyä näihin asiakirjoihin. Nämä henkilöt myös arvioivat, mitkä viittaukset arkaluonteisiin asiakirjoihin voidaan tehdä julkisessa asiakirjarekisterissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan 2 kohdan soveltamista.

3. Arkaluonteinen asiakirja kirjataan rekisteriin tai luovutetaan vain sen suostumuksella, jolta asiakirja on peräisin.

– –"

Tosiseikat

11 Komissio antoi Saksan liittotasavallan luontodirektiivin 6 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan nojalla tekemästä hakemuksesta 19.4.2000 puoltavan lausunnon teollisuushankkeen toteuttamiselle Mühlenberger Lochin alueella, joka on tämän direktiivin mukaisesti suojeltu alue. Tämä hanke koski Daimler Chrysler Aerospace Airbus GmbH:n tehtaan laajentamista ja Elben jokisuulahden osan hankkimista kiitoradan pidentämiseksi.

12 IFAW, joka on eläinten hyvinvoinnin edistämisen ja luonnonsuojelun alalla toimiva kansalaisjärjestö, pyysi 20.12.2001 komissiolle lähettämässään kirjeessä lupaa saada tutustua mainitun toimielimen edellä mainitun teollisuushankkeen tutkimisen puitteissa saamiin eri asiakirjoihin eli Saksan liittotasavallalta ja Hampurin kaupungilta sekä Saksan liittokanslerilta peräisin olevaan kirjeenvaihtoon.

13 Komissio ilmoitti IFAW:lle 24.1.2002 päivätyllä kirjeellään, että kun otetaan huomioon asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohta, se katsoo olevansa velvollinen saamaan kyseessä olevan jäsenvaltion suostumuksen ennen kuin se luovuttaa kyseessä olevat asiakirjat, minkä jälkeen komissio sai 12.2.2002 Saksan liittotasavallalta pyynnön olla luovuttamatta mainittuja asiakirjoja.

14 Komissio katsoi, että mainitussa 4 artiklan 5 kohdassa kielletään sitä näissä olosuhteissa luovuttamasta kyseessä olevia asiakirjoja, joten se teki 26.3.2002 IFAW:n pyynnön epäämistä koskevan riidanalaisen päätöksen.

Valituksenalainen tuomio

15 IFAW nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.6.2002 toimittamallaan kannekirjelmällä riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan kanteen. Tämän kanteen tueksi se esitti kaksi kanneperustetta, jotka koskivat asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan rikkomista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiollaan kanteen perusteettomana.

16 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi ensimmäisen kanneperusteen osalta, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä perustellusti katsonut, että kun jäsenvaltio vetoaa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaan ja pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta tältä jäsenvaltiolta peräisin olevaa asiakirjaa, tällainen pyyntö on toimielimeen kohdistuva kielto olla luovuttamatta kyseessä olevaa asiakirjaa, ja tämän toimielimen on noudatettava tällaista pyyntöä ilman, että kyseisen jäsenvaltion olisi perusteltava pyyntönsä tai toimielimen tutkittava, onko luovuttamatta jättäminen perusteltua.

17 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 57–62 kohdassa todennut erityisesti seuraavaa:

"57 Asetuksen [N:o 1049/2001] 4 artiklan 5 kohdasta seuraa – –, että jäsenvaltioita kohdellaan kolmansien joukossa erityisellä tavalla. Tässä säännöksessä jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta. On korostettava, että asetuksen 4 artiklan 5 kohdalla toistetaan julistus N:o 35, jonka mukaan konferenssi on yhtä mieltä siitä, että EY 255 artiklassa asetettujen periaatteiden ja edellytysten mukaan jäsenvaltio voi vaatia, ettei komissio tai neuvosto toimita kolmansille osapuolille kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, ellei kyseinen valtio ole siihen etukäteen antanut suostumusta. Tämä jäsenvaltioille asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa

annettu mahdollisuus selittyy sillä, että asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta (ks. asetuksen johdanto-osan 15 perustelukappale ja asia T-76/02, Messina v. komissio, tuomio 17.9.2003, Kok. 2003, s. II-3203, 40 ja 41 kohta).

58 Asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa asetetaan jäsenvaltiot eri asemaan kuin muut kolmannet, kun siinä vahvistetaan tältä osin lex specialis. Tämän säännöksen mukaan jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta siltä peräisin olevaa asiakirjaa, ja toimielimellä on velvollisuus olla luovuttamatta sitä ilman jäsenvaltion 'etukäteen antamaa suostumusta'. Tämä asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa selvästi ilmaistu toimielimen velvollisuus saada jäsenvaltion etukäteen antama suostumus olisi vaarassa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi, jos komissio voisi päättää luovuttaa tällaisen asiakirjan kyseisen jäsenvaltion päinvastaisesta nimenomaisesta pyynnöstä huolimatta. Näin ollen toisin kuin kantaja väittää, jäsenvaltion tämän säännöksen mukainen pyyntö on toimielimeen kohdistuva kielto olla luovuttamatta kyseessä olevaa asiakirjaa.

59 Tältä osin on todettava, että jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta perustella asetuksen 4 artiklan 5 kohdan nojalla esittämäänsä pyyntöä ja että kun se on tällaisen pyynnön esittänyt, toimielimen tehtävänä ei ole tutkia, onko kyseessä olevan asiakirjan luovuttamatta jättäminen perusteltua erityisesti yleisen edun perusteella.

60 Sen varmistamiseksi, että asetuksen 4 artiklan 5 kohdan säännöksiä tulkitaan julistuksen N:o 35 mukaisesti ja kyseessä olevaan asiakirjaan tutustumisen helpottamiseksi mahdollistamalla tarpeen vaatiessa se, että jäsenvaltio voi antaa suostumuksensa sen luovuttamiseen, toimielimen on kuultava kyseistä jäsenvaltiota, kun tutustumispyyntö koskee siltä peräisin olevaa asiakirjaa. Jos

jäsenvaltio ei sen jälkeen, kun sitä on kuultu, esitä asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua pyyntöä, on edelleen toimielimen tehtävänä arvioida asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti, voidaanko asiakirja luovuttaa vai ei.

61 On todettava, että kuten komissio perustellusti väittää, jos oikeutta saada tutustua asiakirjaan, jonka suhteen jäsenvaltio on tehnyt asetuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaisen pyynnön, ei säännellä asetuksella, sitä säännellään kyseisen jäsenvaltion asiaa koskevalla lainsäädännöllä, joka on pysynyt muuttumattomana asetuksen hyväksymisen yhteydessä. Näin ollen on kansallisten hallintoviranomaisten ja tuomioistuinten tehtävänä arvioida kansallisen lainsäädännön nojalla, onko myönnettävä oikeus saada tutustua jäsenvaltiosta peräisin oleviin asiakirjoihin ja onko siten kansallisten säännösten mukainen asianosaisten suoja niille, joita asia koskee, taattu.

62 – – asetuksen 9 artiklan 3 kohtaan perustuvasta [IFAW:n] väitteestä on todettava, että 9 artiklassa säädetään erityisistä säännöistä niin sanottujen 'arkaluonteisten' asiakirjojen käsittelylle; ne ovat peräisin muun muassa toimielimistä, jäsenvaltioista, kolmansista maista tai kansainvälisistä järjestöistä, ja ne koskevat asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjä aloja, erityisesti yleistä turvallisuutta, puolustusta ja sotilasasioita. Tässä artiklassa mainitaan muun muassa henkilöt, joilla on valtuudet käsitellä näitä asiakirjoja, ja siinä säädetään, että arkaluonteiset asiakirjat kirjataan rekisteriin tai luovutetaan vain sen viranomaisen suostumuksella, jolta asiakirja on peräisin. Kun otetaan huomioon tässä artiklassa tarkoitetun tilanteen erityisyys, on ilmeistä, ettei se liity asetuksen 4 artiklan 5 kohtaan ja ettei voida vedota hyödyllisesti asetuksen 9 artiklan 3 kohtaan sen 4 artiklan 5 kohdan tulkitsemiseksi."

18 Toisesta kanneperusteesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että koska riidanalaisessa päätöksessä tukeudutaan Saksan liittotasavallan pyyntöön olla luovuttamatta asiakirjoja ja koska siinä todetaan, että tällainen pyyntö sitoo

toimielintä, jolle se on osoitettu, se on riittävän selvä, jotta IFAW voi ymmärtää ne syyt, joiden vuoksi komissio ei ole luovuttanut sille kyseessä olevia asiakirjoja, ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tutkia riidanalaisen päätöksen laillisuuden.

Valitus

19 Ruotsin kuningaskunta vaatii valituksellaan, jonka tueksi se vetoaa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan rikkomista koskevaan yhteen ainoaan valitusperusteeseen, että yhteisöjen tuomioistuin kumoaa valituksenalaisen tuomion ja ratkaisee itse kanteen kumoamalla riidanalaisen päätöksen.

20 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 5.10.2005 antamalla määräyksellä Espanjan kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia ja Suomen tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan Ruotsin kuningaskunnan vaatimuksia.

21 Tanskan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Suomen tasavalta ja IFAW vaativat, että valitus hyväksytään.

22 Espanjan kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä komissio vaativat, että valitus hylätään.

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

23 Ruotsin kuningaskunnan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut virheellisesti, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle siltä peräisin olevien asiakirjojen osalta, jotka ovat toimielimen hallussa, absoluuttinen veto-oikeus, jota ei tarvitse perustella.

24 Tällainen tulkinta merkitsee sitä, että otetaan uudelleen käyttöön "laatijasääntö", jota yhteisön lainsäätäjä ei kuitenkaan ole sisällyttänyt mainittuun asetukseen, ja että jätettäisiin ottamatta huomioon tämän asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa vahvistettu periaate, jonka nojalla on ainoastaan sen toimielimen tehtävä, jonka hallussa asiakirjat ovat, arvioida sitä, onko annettava oikeus tutustua niihin.

25 Toisin kuin arkaluonteisia asiakirjoja koskeva asetuksen N:o 1049/2001 2 artiklan 5 kohta ja 9 artikla, sen 4 artiklan 5 kohta ei täytä niitä selkeysvaatimuksia, jotka on asetettu kaikille poikkeuksille mainitun säännöstön perusperiaatteista.

26 Mainitun 4 artiklan 5 kohta on menettelysääntö, jossa annetaan jäsenvaltioille oikeus tulla kuulluksi ja esittää perusteltu asiakirjan luovuttamisen epäämistä koskeva pyyntö saman artiklan 1–3 kohdassa säädettyjen aineellisten poikkeuksien nojalla.

27 Ruotsin kuningaskunnan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 57 kohdassa katsonut myös virheellisesti, että jäsenvaltioille näin annettu veto-oikeus on perusteltu sen vuoksi, että asetuksen N:o 1049/2001 tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjoihin tutustumisoikeuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta. Tietyn

lainsäädännön sovellettavuus ei riipu asiakirjan alkuperästä vaan siitä toimielimestä, jolle tutustumispyyntö on esitetty. Tältä osin mainitun asetuksen mikään säännös ei viittaa siihen, että yhteisön toimielimelle esitetty tutustumispyyntö ratkaistaisiin kansallisen lainsäädännön nojalla ja että tämän toimielimen tämän saman asetuksen nojalla tekemä päätös ei vaikuttaisi oikeudellisesti siihen lainsäädäntöön, jota sovelletaan samaa asiakirjaa koskevaan jäsenvaltion viranomaiselle esitettyyn tutustumispyyntöön.

28 IFAW tulee Ruotsin kuningaskunnan väitteitä, mutta se lisää ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, kun se on luokitellut asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan poikkeuksen sijaan lex specialisiksi ja näin ollen tulkinnut mainittua säännöstä mahdollisimman laajasti sen suppean tulkinnan sijaan.

29 Kun otetaan toiseksi huomioon asetuksen N:o 1049/2001 15 perustelukappaleessa oleva viittaus lojaalin yhteistyön periaatteeseen ja se, että sen 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot, joiden hallussa on toimielimestä peräisin oleva asiakirja, ovat asianomaista toimielintä mahdollisesti kuultuaan toimivaltaisia ratkaisemaan, onko asiakirja luovutettava, mainitun asetuksen 4 artiklan 5 kohtaa olisi tulkittava niin, että varmistetaan tasapaino jäsenvaltioiden ja toimielinten välillä. Viimeksi mainituilla olisi siten myös oltava toimivalta ratkaista jäsenvaltiolta peräisin olevia asiakirjoja koskevat luovutuspyynnöt.

30 Kolmanneksi kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 61 kohdassa, että jäsenvaltion asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan nojalla esittämä pyyntö saa aikaan sen, että tämän asetuksen sijaan sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, se on jättänyt ottamatta huomioon mainitun asetuksen soveltamisalan, joka kattaa kaikki toimielimen hallussa olevat asiakirjat.

31 Neljänneksi julistus N:o 35 ei ole normatiivinen. Koska julistus ei sisällöltään eroa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan tekstistä, julistukseen ei myöskään voida vedota viimeksi mainitun säännöksen tulkintatarkoituksia varten.

32 Alankomaiden hallituksen mukaan asetuksen N:o 1049/2001 tavoite, joka on antaa yleisölle mahdollisimman laaja oikeus saada tutustua asiakirjoihin, tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdan sanamuoto, jossa mainitaan jäsenvaltion "pyyntö", ja se seikka, että tämä kohta seuraa saman artiklan 4 kohtaa, joka sisältää menettelysäännön, vahvistavat sen, että kyseinen 5 kohta ei sisällä poikkeusperustetta mainitun artiklan 1–3 kohdassa lueteltujen lisäksi.

33 Tanskan kuningaskunta väittää, että asetukseen N:o 1049/2001 sisällytetty 4 artiklan 5 kohta, jonka sanamuoto on julistuksen N:o 35 tavoin tarkoituksellisesti moniselitteinen, on tuloksena poliittisesta kompromissista yhteisön lainsäädäntömenettelyyn osallistujien välillä. Komission toivomus oli ollut, että jäsenvaltioista peräisin oleviin asiakirjoihin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, kun taas parlamentin mielestä tällaisten asiakirjojen oli kuuluttava yhteisön oikeuden soveltamisalaan, ja jäsenvaltiot puolestaan olivat olleet asiasta keskenään eri mieltä.

34 Tästä syystä yhteisön tuomioistuimen, johon turvautumisen lainsäätäjä on tietoisesti hyväksynyt, on mainitun 4 artiklan 5 kohdan tekstuaalisen moniselitteisyyden poistamiseksi käytettävä tulkintaa, joka parhaiten soveltuu siihen sääntelykontekstiin, johon tämä säännös kuuluu, ja asetuksella N:o 1049/2001 tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseen sekä yleisten periaatteiden, erityisesti suhteellisuusperiaatteen, perusteluperiaatteen ja tehokkaan oikeussuojan periaatteen noudattamiseen.

35 Tanskan kuningaskunnan mukaan tällaiset tavoitteet ja periaatteet puhuvat jäsenvaltioille myönnettyä vapaaharkintaista veto-oikeutta vastaan ja kyseessä olevalla toimielimellä ja yhteisöjen tuomioistuimella olisi pysyttävä toimivalta arvioida jäsenvaltion esittämät perusteet huomioon ottaen, onko asiakirjan luovuttamatta jättäminen perusteltua yleisen tai yksityisen edun mukaisilla syillä. Toimielimen on arvioitava lojaalisti tällaisia syitä ja tarpeen vaatiessa ilmoitettava ne tutustumispyynnön esittäjälle.

36 Suomen tasavalta katsoo myös, että jäsenvaltion, joka vastustaa asiakirjan luovuttamista, olisi perusteltava kantansa, jotta kyseessä oleva toimielin voi varmistaa, että esitetyt syyt ovat omiaan oikeuttamaan asiakirjaan tutustumista koskevan oikeuden epäämisen, ja jotta toimielin voi perustella mahdollisen vastaavan päätöksensä, kuten se on velvollinen tekemään.

37 Suomen tasavalta kuitenkin väittää yhtäältä, että syyt, joihin jäsenvaltio voi vedota vastustaakseen asiakirjan sisältämien tietojen ilmaisemista, eivät rajoitu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa lueteltuihin, vaan ne voivat perustua myös kansalliseen lainsäädäntöön, asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevan yhteisön oikeuden muihin erityisempiin säännöksiin tai kansainvälisiin sopimuksiin. Toisaalta kun jäsenvaltio on esittänyt tällaiset syyt, kyseessä oleva toimielin ei voi korvata omalla arvioinnillaan näitä jäsenvaltion esittämiä syitä eikä näin ollen myöskään luovuttaa asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaisemista on pyydetty.

38 Komissio puolestaan on sitä mieltä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut perustellusti, että kuten asetuksen N:o 1049/2001 15 perustelukappaleesta ja tämän saman asetuksen 10 perustelukappaleessa olevasta viittauksesta julistukseen N:o 35 ilmenee, sen 4 artiklan 5 kohdan tavoitteena on säilyttää jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen ja politiikkojen soveltaminen "kansallisia" asiakirjoja koskevan tutustumisoikeuden alalla, kun otetaan erityisesti huomioon yhteisön yhdenmukaistamissäännösten puuttuminen alalla ja toissijaisuusperiaate.

39 Kyseinen 4 artiklan 5 kohta ei siis ole asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskeva lisäpoikkeus, vaan siinä yksinkertaisesti vahvistetaan, että kysymys siitä, onko jäsenvaltiosta peräisin olevasta asiakirjasta annettava tietoja vai ei, on arvioitava kansallisen lainsäädännön nojalla. Jäsenvaltion luovuttamisesta esittämää vastaväitettä on näin ollen arvioitava ottamalla huomioon sovellettava kansallinen lainsäädäntö, ja sen on voitava olla tämän jäsenvaltion tuomioistuinten mahdollisen valvonnan kohteena.

40 Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan ilmaisu "ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta" jäisi vaikutuksettomaksi, jos tätä säännöstä ei tulkittaisi niin, että kyseessä on velvollisuus saada suostumus ennen asiakirjan luovuttamista eikä pelkkä velvollisuus kuulla kyseessä olevaa jäsenvaltiota. Ilmaisu "voi pyytää" ei mitenkään merkitse sitä, että toimielimellä on harkintavaltaa, vaan se tarkoittaa yksinkertaisesti, että on yksinomaan jäsenvaltioiden tehtävä arvioida tapauskohtaisesti, olisiko tällainen pyyntö esitettävä.

41 Asetuksen N:o 1049/2001 10 perustelukappale ja siihen sisältyvä viittaus julistukseen N:o 35 vahvistavat, että tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdan tavoitteena on ottaa huomioon se, että hyväksyessään EY 255 artiklan jäsenvaltiot ovat vaatineet takeita niiltä peräisin olevien asiakirjojen luovuttamisen osalta. Ruotsin kuningaskunnan esittämä tulkinta johtaa kansallisten sääntöjen yhdenmukaistamiseen kiertoteitse, mikä on ristiriidassa sekä mainitun asetuksen 15 perustelukappaleen että toissijaisuusperiaatteen kanssa.

42 Espanjan kuningaskunnan väitteet ovat lähtökohtaisesti samat kuin Yhdistyneen kuningaskunnan väitteet. Se väittää erityisesti, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan teksti merkitsee itsessään sitä, että tämän säännöksen perusteella pyynnön esittäneen jäsenvaltion suostumus on luonteeltaan oikeudellinen edellytys, jonka täyttyminen etukäteen on välttämätöntä kyseessä olevan asiakirjan luovuttamiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

Jäsenvaltion etukäteen antaman suostumuksen vaatimus

43 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa asetetaan jäsenvaltiot eri asemaan kuin muut kolmannet, kun siinä säädetään, että toisin kuin muut kolmannet, jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta tältä jäsenvaltiolta saatua asiakirjaa ilman sen etukäteen antamaa suostumusta.

44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tältä osin todennut myös perustellusti samassa 58 kohdassa, että mainittuun säännökseen sisältyvä vaatimus saada jäsenvaltion "etukäteen antama suostumus" olisi vaarassa jäädä kuolleeksi kirjaimeksi, jos toimielin voisi luovuttaa kyseiseltä jäsenvaltiolta saamansa asiakirjan tämän päinvastaisesta nimenomaisesta pyynnöstä huolimatta ja ilman kyseisen jäsenvaltion "suostumusta". On myönnettävä, että tällaiselta vaatimukselta puuttuisi kaikki tehokas vaikutus ja se olisi täysin merkityksetön, jos välttämättömyys saada tällainen etukäteen annettu suostumus kyseisen asiakirjan luovuttamiseen riippuisi viime kädessä asiakirjaa hallussaan pitävän toimielimen harkinnasta.

45 Koska "suostumus" eroaa oikeudellisesti pelkästä "lausunnosta", asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan sanamuoto estää siten sellaisen tulkinnan, jonka mukaan sillä annettaisiin siinä säädettyä mahdollisuutta käyttäneelle jäsenvaltiolle pelkästään oikeus tulla toimielimen kuulemaksi, ennen kuin tämä päättää ehkä kyseessä olevan jäsenvaltion vastustuksesta huolimatta antaa oikeuden tutustua kyseessä olevaan asiakirjaan.

46 Lisäksi on todettava, että jäsenvaltiot ovat saaneet tällaisen oikeuden tulla kuulluksi jo erittäin laajasti kyseessä olevan asetuksen 4 artiklan 4 kohdan nojalla, jossa otetaan käyttöön velvollisuus kuulla kolmansia, jos ei ole selvää, onko asiakirja luovutettava vai ei.

47 Se, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa käytetään eri terminologiaa kuin sen 9 artiklan 3 kohdassa, jossa viitataan kuitenkin myös välttämättömyyteen saada suostumus siltä, jolta asiakirja on peräisin, ei vaikuta tämän tuomion 44 ja 45 kohdassa esitettyyn tulkintaan. Erona 9 artiklan 3 kohtaan 4 artiklan 5 kohdassa ei tehdä jäsenvaltion etukäteen antamasta suostumuksesta asiakirjan luovuttamista koskevaa ehdotonta edellytystä, vaan sen mukaan suostumus on haettava, jos jäsenvaltio on ensin ilmaissut tahtovansa tätä. Näin ollen ilmaisun "voi pyytää" käyttäminen yksinkertaisesti korostaa sitä, että tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltiolle valinnan mahdollisuus, jonka tosiasiallisesta käyttämisestä tietyssä tapauksessa on vasta seurauksena se, että jäsenvaltion ennalta antama suostumus on välttämätön edellytys kyseisen asiakirjan luovuttamiselle vastaisuudessa.

48 Myöskään väitettä siitä, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaa olisi tulkittava tämän asetuksen 5 artiklan valossa, jotta varmistettaisiin tasapaino jäsenvaltioiden hallussa olevien toimielimiltä saatujen asiakirjojen ja toimielinten hallussa olevien jäsenvaltioilta saatujen asiakirjojen välillä, ei voida hyväksyä.

49 Riittää, kun todetaan, että yhteisön lainsäätäjä on käyttänyt varsin erilaisia ilmaisuja näiden kahden asiakirjaryhmän osalta, kun se on asetuksen N:o 1049/2001 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa säätänyt jäsenvaltioiden velvoitteesta ainoastaan "kuulla" toimielimiä, kun pyydetään oikeutta saada tutustua toimielimestä peräisin olevaan asiakirjaan.

50 Edellä todetuista seikoista johtuu, että kun jäsenvaltio on käyttänyt sille asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa annettua mahdollisuutta pyytää, että tältä valtiolta saatua tiettyä asiakirjaa ei luovutettaisi ilman sen etukäteen antamaa suostumusta, se, että toimielin mahdollisesti luovuttaa tämän asiakirjan, edellyttää, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, että kyseessä olevalta jäsenvaltiolta saadaan suostumus etukäteen.

51 Sitä vastoin valituksenalainen tuomio sisältää tällaisen etukäteen annetun suostumuksen ulottuvuutta koskevia oikeudellisia virheitä.

Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan nojalla etukäteen pyydettävän suostumuksen ulottuvuus

52 Kuten erityisesti Tanskan kuningaskunta on huomauttanut, EY 255 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että saman artiklan 1 kohdassa taatun asiakirjoihin tutustumisoikeuden käyttämistä koskevien rajoitusten, jotka neuvoston on vahvistettava EY 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, on oltava välttämättömiä "julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi".

53 Kuten asetuksen N:o 1049/2001 neljännestä perustelukappaleesta ja sen 1 artiklan a alakohdasta ilmenee, asetuksen tarkoituksena on – tavalla, jossa tukeudutaan tähän perustamissopimuksen määräykseen, jonka täytäntöönpanemiseksi asetus on annettu – määritellä ne yleiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin mahdollisimman laajalti.

54 Kyseisen asetuksen toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että asetuksen tarkoituksena on parantaa yhteisön päätöksentekomenettelyjen avoimuutta, jolla varmistetaan, että hallinnolla on demokraattisessa järjestelmässä suhteessa kansalaisiin suurempi legitimiteetti ja että se on tehokkaampaa ja vastuullisempaa.

55 Kuten asetuksen N:o 1049/2001 kymmenennessä perustelukappaleessa korostetaan, juuri tällainen yhteisön päätöksentekomenettelyjen avoimuuden parantamisen tavoite selittää sen, että kuten tämän asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa säädetään, oikeus tutustua parlamentin, neuvoston ja komission hallussa oleviin asiakirjoihin kattaa näiden toimielinten laatimien asiakirjojen lisäksi myös kolmansilta saadut asiakirjat, ja näihin kolmansiin kuuluvat myös jäsenvaltiot, kuten saman asetuksen 3 artiklan b alakohdassa nimenomaisesti täsmennetään.

56 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 53 ja 54 kohdassa, näin tehdessään yhteisön lainsäätäjä on erityisesti poistanut laatijasäännön, joka oli siihen asti voimassa. Kuten yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20.12.1993 tehdystä neuvoston päätöksestä 93/731/EY (EYVL L 340, s. 43), yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8.2.1994 tehdystä komission päätöksestä 94/90/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 46, s. 58) ja yleisön oikeudesta saada tietoa Euroopan parlamentin asiakirjoista 10.7.1997 tehdystä Euroopan parlamentin päätöksestä 97/632/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 263, s. 27) ilmenee, laatijasääntö merkitsi sitä, että kun toimielimen hallussa olevan asiakirjan oli laatinut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jäsenvaltio, toinen yhteisön toimielin tai muu yhteisön elin taikka muu kansallinen tai kansainvälinen järjestö, asiakirjaan tutustumista koskeva pyyntö oli osoitettava suoraan asiakirjan laatijalle.

57 Siten asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdan säännöksissä, joissa säädetään erilaisista aineellisista poikkeuksista, sekä sen 2 artiklan 5 kohdassa ja 9 artiklassa, joissa säädetään arkaluonteisia asiakirjoja koskevasta erityismenettelystä, määritel-

lään objektiiviset rajat sellaiselle yleiselle tai yksityiselle edulle, joka voi oikeuttaa toimielinten hallussa olevien sellaisten asiakirjojen luovuttamisen epäämisen, jotka nämä toimielimet ovat laatineet taikka saaneet ja jotka viimeksi mainitussa tapauksessa ovat peräisin jäsenvaltioilta tai muilta kolmansilta.

58 Tällaisessa asiayhteydessä on myönnettävä, että tulkinta, jonka mukaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle yleinen ja ehdoton vetooikeus, jonka nojalla jäsenvaltio voi estää täysin vapaan harkintansa mukaan ja ilman perusteluvelvollisuutta yhteisön toimielinten hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisen ainoastaan siitä syystä, että kyseessä oleva asiakirja on peräisin tältä jäsenvaltiolta, ei ole yhteensoveltuva tämän tuomion 53–56 kohdassa mainittujen tavoitteiden kanssa.

59 Tältä osin on todettava ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tällainen tulkinta sisältää, kuten muun muassa Ruotsin kuningaskunta ja julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa ovat todenneet, riskin siitä, että otetaan ainakin osittain uudelleen käyttöön jäsenvaltioiden osalta laatijasääntö, jonka yhteisön lainsäätäjä on kuitenkin poistanut.

60 Tämän laatijasäännön uudelleen käyttöön ottamisen lisäksi mainittu tulkinta sisältää toiseksi riskin siitä, että asetuksen N:o 1049/2001 tavoitteet jätetään ottamatta huomioon ja vähennetään mahdollisesti merkittävästi yhteisön päätöksentekomenettelyjen avoimuuden astetta.

61 Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa ei todellakaan tarkoiteta pelkästään asiakirjoja, joiden "laatijoita" nämä jäsenvaltiot ovat, vaan se koskee kaikkia asiakirjoja, jotka "ovat peräisin" jäsenvaltiolta, toisin sanoen kuten komissio perustellusti väittää ja kuten istunnossa ovat todenneet sekä IFAW että kaikki nyt

esillä olevaan valitusmenettelyyn osallistuneet jäsenvaltiot, kaikkia niitä asiakirjoja niiden laatijasta riippumatta, jotka jäsenvaltio toimittaa toimielimelle. Tällöin ainoat merkitykselliset kriteerit ovat asiakirjan alkuperä ja se, että kyseessä oleva jäsenvaltio luovuttaa asiakirjan, joka oli sen hallinnassa.

62 Tältä osin on kuitenkin korostettava, kuten Ruotsin kuningaskunta on istunnossa väittänyt ja kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa, että vapaaharkintaisen veto-oikeuden käyttöön ottaminen jäsenvaltioiden hyväksi vaikuttaa mahdollisesti niin, että asetuksen N:o 1049/2001 säännöksiä ei sovelleta sellaisten asiakirjojen erityisen laajaan luokkaan, jotka voivat olla yhteisön päätöksentekomenettelyn perustana ja selittää sitä.

63 Kuten erityisesti IFAW on korostanut, jäsenvaltiot ovat sekä neuvoston jäseninä että neuvostossa ja komissiossa toimivien lukuisten komiteoiden osanottajina merkittävä yhteisön päätöksentekomenettelyihin liittyvien tietojen ja asiakirjojen lähde.

64 Tästä seuraa, että yleisön oikeus tutustua asiakirjoihin asetettaisiin ilman objektiivista syytä vaakalaudalle. Tämän oikeuden tehokas vaikutus vähenisi näin huomattavasti (ks. analogisesti asia C-353/99 P, neuvosto v. Hautala, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. I-9565, 26 kohta).

65 Kolmanneksi asetus N:o 1049/2001 ei miltään osin tue ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen näkemystä siitä, että yhteisön lainsäätäjä olisi pyrkinyt mainitun asetuksen 4 artiklan 5 kohdan avulla laatimaan tietynlaisen lainvalintasäännön kansallisten sääntöjen soveltamisen taikka, kuten komissio esittää, jäsenvaltioiden

politiikan säilyttämiseksi niiltä saatuja asiakirjoja koskevan tutustumisoikeuden alalla ja mainitussa asetuksessa tältä osin säädettyjen erityissääntöjen syrjäyttämiseksi.

66 Tältä osin on ensinnäkin palautettava mieliin, että kun otetaan huomioon asetuksen N:o 1049/2001 tavoitteet ja erityisesti sen toisessa perustelukappaleessa esitetty toteamus siitä, että yleisön oikeus saada tutustua toimielinten asiakirjoihin liittyy toimielinten demokraattiseen luonteeseen, ja se, että kuten mainitun asetuksen neljännessä perustelukappaleessa ja sen 1 artiklassa todetaan, asetuksen tarkoituksena on taata yleisölle mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin, tämän asetuksen 4 artiklassa lueteltuja poikkeuksia tästä oikeudesta on tulkittava ja sovellettava suppeasti (ks. vastaavasti asetusta N:o 1049/2001 edeltäneen sääntelyn osalta yhdistetyt asiat C-174/98 P ja C-189/98 P, Alankomaat ja van der Wal v. komissio, tuomio 11.1.2000, Kok. 2000, s. I-1, 27 kohta ja em. asia neuvosto v. Hautala, tuomion 24 ja 25 kohta sekä asetuksen N:o 1049/2001 osalta asia C-266/05 P, Sison v. neuvosto, tuomio 1.2.2007, Kok. 2007, s. I-1233, 63 kohta).

67 Toiseksi, kuten tämän tuomion 55 ja 56 kohdassa on jo korostettu, asetuksen N:o 1049/2001 kymmenennestä perustelukappaleesta ja sen 2 artiklan 3 kohdasta ilmenee selvästi, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvat kaikki toimielinten hallussa olevat asiakirjat, mukaan lukien jäsenvaltioilta peräisin olevat, joten tällaisia asiakirjoja koskevaan tutustumisoikeuteen sovelletaan lähtökohtaisesti tämän asetuksen säännöksiä, erityisesti niitä, joissa säädetään tutustumisoikeutta koskevista aineellisista poikkeuksista.

68 Siten esimerkiksi asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 kohdasta ilmenee, että jos kyseessä oleva toimielin katsoo, että on selvää, että oikeus tutustua jäsenvaltiolta saatuun asiakirjaan on evättävä saman artiklan 1 tai 2 kohdassa säädettyjen poikkeusten perusteella, se epää hakijalta tutustumisoikeuden ilman, että sen olisi

edes kuultava jäsenvaltiota, jolta asiakirja on saatu, riippumatta siitä, onko tämä jäsenvaltio esittänyt aikaisemmin mainitun asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun pyynnön vai ei. Tällaisessa tapauksessa on näin ollen ilmeistä, että toimielin tekee tutustumispyyntöä koskevan päätöksen ottamalla huomioon vain ne poikkeukset, jotka johtuvat suoraan yhteisön oikeuden säännöksistä.

69 Kolmanneksi on todettava, että kyseessä olevan asetuksen 4 artiklan 5 kohta ei – kuten eivät myöskään tämän saman artiklan 1–4 kohta – sisällä mitään viittausta jäsenvaltion kansalliseen lainsäädäntöön.

70 Neljänneksi se, että asetuksen N:o 1049/2001 15 perustelukappaleessa korostetaan, että tämän asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta, ei vastoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 57 kohdassa esittämää toteamusta voi vaikuttaa mainitun asetuksen 4 artiklan 5 kohdan ulottuvuuteen. Kun mainittua perustelukappaletta luetaan kokonaisuutena ja yhdessä tämän asetuksen 5 artiklan kanssa, johon se liittyy, havaitaan, että sen tarkoituksena on yksinomaan palauttaa mieliin, että kansallisten viranomaisten hallussa olevia asiakirjoja koskeviin tutustumispyyntöihin sovelletaan myös silloin, kun tällaiset asiakirjat ovat peräisin yhteisön toimielimistä, kyseisiin viranomaisiin sovellettavia kansallisia sääntöjä ilman, että asetuksen N:o 1049/2001 säännökset korvaisivat ne, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisessä 5 artiklassa vahvistettuja vaatimuksia, jotka ovat EY 10 artiklassa määrätyn lojaalin yhteistyön velvoitteen sanelemia.

71 Lisäksi asiakirjoihin, jotka jäsenvaltio toimittaa kolmannelle, ei sovelleta edelleen ainoastaan tämän jäsenvaltion oikeusjärjestystä. Kuten Ruotsin kuningaskunta perustellusti väittää, yhteisön toimielin kuuluu jäsenvaltioista erillisenä ulkopuolisena viranomaisena sen hallussa oleviin asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden osalta sellaiseen oikeusjärjestykseen, jolla on omat sääntönsä. Tästä seuraa

erityisesti, että tällaista tutustumisoikeutta koskevien sääntöjen vaikutuksena ei voi olla kansallisen viranomaisen hallussa oleviin asiakirjoihin tutustumista koskevista edellytyksistä annetun kansallisen lainsäädännön muuttaminen, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 47 kohdassa.

72 Viidenneksi, kuten IFAW korostaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkinnasta on seurauksena se, että oikeus saada tutustua samantyyppisiin asiakirjoihin, jotka edustavat samanlaista intressiä yhteisön päätöksentekomenettelyn selventämiseksi, voidaan myöntää tai evätä pelkästään kulloisenkin asiakirjan alkuperän perusteella.

73 Nyt käsiteltävänä olevan riita-asian olosuhteissa tästä seuraa, että luonteeltaan samanlaisiin asiakirjoihin, joilla on voinut olla ratkaiseva merkitys komission päätökselle antaa puoltava lausunto teollisuushankkeen toteuttamiselle luontodirektiivin nojalla suojellulla alueella, olisi joko annettava oikeus tutustua tai tämä oikeus olisi evättävä sen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön tai politiikan perusteella, jota sovelletaan siinä jäsenvaltiossa, jossa hanke olisi täytäntöönpantava.

74 Kuudenneksi toissijaisuusperiaatteen osalta riittää, kun todetaan, että vaikka Espanjan kuningaskunta, Yhdistynyt kuningaskunta ja komissio ovat vedonneet tähän periaatteeseen jakamansa näkemyksen tueksi, ne eivät ole osoittaneet eivätkä edes yrittäneet selittää syytä siihen, miksi tämä periaate estäisi sen, että jäsenvaltioilta saatujen ja yhteisön toimielinten hallussa olevien asiakirjojen luovuttaminen toimielinten oman päätöstoimivallan käyttämisen puitteissa kuuluisi asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevien yhteisön säännösten soveltamisalaan tai edellyttäisi, että tällaiseen luovuttamiseen ei sovellettaisi näitä säännöksiä vaan ainoastaan jäsenvaltioiden lainsäädäntöä.

75 Edellä todetusta johtuu, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaa ei voida tulkita niin, että sillä annetaan jäsenvaltiolle yleinen ja ehdoton veto-oikeus, jonka

nojalla se voi estää vapaan harkintansa mukaan siltä peräisin olevien ja toimielimen hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisen niin, että tällaisiin asiakirjoihin tutustumista koskeva oikeus lakkaisi kuulumasta mainitun asetuksen säännösten soveltamisalaan ja se riippuisi enää vain kansallisesta lainsäädännöstä.

76 Sitä vastoin eri seikat puoltavat mainitun 4 artiklan 5 kohdan sellaista tulkintaa, jonka mukaan tässä säännöksessä jäsenvaltiolle annetun toimivallan käyttöä rajoittavat tämän artiklan 1–3 kohdassa luetellut aineelliset poikkeukset niin, että jäsenvaltiolle tältä osin myönnetään vain toimivalta osallistua yhteisön päätöksentekoon. Tästä näkökulmasta jäsenvaltion etukäteen antama suostumus, johon mainitussa kohdassa viitataan, ei siten ole vapaaharkintainen veto-oikeus vaan eräänlainen vahvistus siitä, että kyseessä ei ole 1–3 kohdassa mainittu poikkeus.

77 Sen lisäksi, että tällainen tulkinta on yhteensoveltuva paitsi asetuksen N:o 1049/2001 tavoitteiden kanssa, sellaisina kuin ne on mainittu tämän tuomion 53–56 kohdassa, myös sen tämän tuomion 66 kohdassa todetun tarpeen kanssa, jonka mukaan tämän asetuksen 4 artiklaa on tulkittava suppeasti, sitä puoltaa myös kyseisen asetuksen 4 artiklan 5 kohdan välittömämpi normatiivinen asiayhteys.

78 On nimittäin todettava, että vaikka asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa mainitaan selvästi ne aineelliset poikkeukset, joilla voidaan oikeuttaa pyydetyn asiakirjan luovuttamisen epääminen tai jotka tilanteen mukaan tekevät epäämisen välttämättömäksi, kun taas tämän artiklan 5 kohdassa säädetään ainoastaan vaatimuksesta saada kyseessä olevan jäsenvaltion etukäteen antama suostumus, jos se on esittänyt tällaisen erityisen pyynnön.

79 Lisäksi tämä sama 5 kohta seuraa 4 kohdan säännöstä, jossa vahvistetaan luonteeltaan menettelyllinen sääntö, joka koskee velvollisuutta kuulla kolmansia siinä mainittujen edellytysten täyttyessä.

80 Mainitun 4 artiklan 7 kohdassa, jossa säädetään säännöistä, jotka koskevat sen ajan kestoa, jolloin eri poikkeuksia yleisön oikeudesta tutustua asiakirjoihin on sovellettava, viitataan nimenomaisesti ainoastaan tämän artiklan 1–3 kohdassa säädettyihin poikkeuksiin, eikä siinä ole mitään viittausta saman artiklan 5 kohdan säännöksiin.

81 Sekä kyseisen 5 kohdan sijainti siinä artiklassa, johon se sisältyy, että mainitun artiklan sisältö antavat näin ollen aihetta katsoa asetuksen N:o 1049/2001 tavoitteiden valossa, että sen 4 artiklan 5 kohta on säännös, joka koskee yhteisön päätöksentekomenettelyjä.

82 Julistuksen N:o 35 oikeudellisesta ulottuvuudesta syntyneestä keskustelusta osapuolten välillä riittää, kun todetaan, että tämän tuomion 76 kohdassa vahvistettu tulkinta ei missään tapauksessa ole ristiriidassa tämän julistuksen kanssa. On todettava, että vaikka siinä korostetaan, että sisällyttäessään EY 255 artiklan 1 kohdan perustamissopimukseen jäsenvaltioiden tarkoituksena on ollut samalla varata tietty päätösvalta niiltä saatujen asiakirjojen luovuttamispäätöksen osalta, se ei sitä vastoin sisällä mitään täsmennystä niistä aineellisista perusteista, joiden nojalla tällaista päätösvaltaa voitaisiin käyttää.

83 On vielä täsmennettävä, että vaikka asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa näin käyttöön otettu päätöksentekomenettely edellyttää, että kyseessä oleva toimielin ja jäsenvaltio pitäytyvät tämän asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyissä aineellisissa poikkeuksissa, jäsenvaltioiden legitiimit intressit voidaan kuitenkin varmistaa mainittujen poikkeusten nojalla sekä asetuksen 9 artiklassa arkaluonteisten asiakirjojen osalta käyttöön otetun erityisjärjestelmän nojalla.

84 Tältä osin ei voida sulkea pois erityisesti sitä, että yleisiä tai yksityisiä etuja suojaavien tiettyjen kansallisten säännösten, jotka estäisivät asiakirjan luovuttamisen ja joihin jäsenvaltio vetoaisi, noudattamista voitaisiin pitää etuna, joka on turvattava mainitussa asetuksessa säädettyjen poikkeusten nojalla (ks. asetusta N:o 1049/2001 edeltäneen lainsäädännön osalta em. yhdistetyt asiat Alankomaat ja van der Wal v. komissio, tuomion 26 kohta).

Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa käyttöön otetun päätöksentekomenettelyn menettelylliset vaikutukset

85 Asetuksen N:o 1049/2001 tällä tavoin tulkitun 4 artiklan 5 kohdan menettelyllisistä vaikutuksista on todettava ensinnäkin, että koska yhteisön oikeuden sääntöjen täytäntöönpano on annettu toimielimen ja kyseisessä 5 kohdassa annettua mahdollisuutta käyttäneen jäsenvaltion yhteiseksi tehtäväksi ja koska tällainen täytäntöönpano on siten riippuvainen niiden välisestä vuoropuhelusta, niillä on velvollisuus EY 10 artiklassa vahvistetun lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti toimia yhdessä ja tehdä yhteistyötä niin, että mainittuja sääntöjä voidaan tehokkaasti soveltaa.

86 Tästä seuraa ensinnäkin, että toimielimen, jolle on esitetty pyyntö saada tutustua jäsenvaltiolta saatuun asiakirjaan, ja kyseisen jäsenvaltion on heti, kun tämä toimielin on antanut tämän pyynnön tiedoksi kyseiselle jäsenvaltiolle, aloitettava viipymättä lojaali vuoropuhelu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädettyjen poikkeusten mahdollisesta soveltamisesta, ja niiden on otettava huomioon erityisesti tarve mahdollistaa kyseisen toimielimen kannanotto siinä määräajassa, jossa tämän asetuksen 7 ja 8 artiklassa se velvoitetaan tekemään päätös tällaisesta asiakirjaan tutustumista koskevasta pyynnöstä.

87 Tämän jälkeen kyseessä oleva jäsenvaltio, joka tämän vuoropuhelun jälkeen vastustaa kyseessä olevan asiakirjan luovuttamista, on, toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 59 kohdassa todennut, velvollinen perustelemaan tätä vastustusta mainitut poikkeukset huomioon ottaen.

88 Toimielin ei voi hyväksyä jäsenvaltion siltä peräisin olevan asiakirjan luovuttamista koskevaa vastalausetta, jos sitä ei ole mitenkään perusteltu tai jos esitetyissä perusteluissa ei ole tukeuduttu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa mainittuihin poikkeuksiin. Jos toimielimen kyseessä olevalle jäsenvaltiolle osoittamasta nimenomaisesta kehotuksesta huolimatta tämä ei esitä tällaisia perusteluita, kyseisen toimielimen täytyy antaa oikeus tutustua pyydettyyn asiakirjaan, jos se puolestaan katsoo, että mitään mainituista poikkeuksista ei voida soveltaa.

89 Kuten muun muassa kyseisen asetuksen 7 ja 8 artiklasta käy ilmi, toimielimellä itsellään on velvollisuus perustella kielteinen päätöksensä, jonka se osoittaa asiakirjaan tutustumista pyytäneelle. Tällainen velvollisuus merkitsee sitä, että toimielin toteaa tässä päätöksessään paitsi kyseisen jäsenvaltion vastustavan pyydetyn asiakirjan luovuttamista, myös syyt, joihin kyseinen jäsenvaltio vetoaa päätellessään, että jotakin tämän asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyistä poikkeuksista on sovellettava. Tällaisten tietojen perusteella pyynnön esittänyt voi ymmärtää sen pyynnön epäämisen alkuperän ja syyt ja toimivaltainen tuomioistuin voi tarpeen vaatiessa harjoittaa sille kuuluvaa valvontaa.

90 Toiseksi tältä osin on täsmennettävä, että jos jäsenvaltio kieltäytyy perustelut esitettyään luovuttamasta tietoja kyseessä olevasta asiakirjasta ja jos näin ollen toimielin katsoo olevansa velvoitettu epäämään asiakirjaa koskevan tutustumispyynnön, sen esittäjällä on vastoin IFAW:n ilmaisemia pelkoja käytettävissään oikeussuojakeinoja.

91 Tältä osin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä tosin ilmenee, että yhteisöjen tuomioistuimella ei ole EY 230 artiklan nojalla nostetun kanteen yhteydessä toimivaltaa ratkaista kansallisen viranomaisen toteuttaman toimen lainmukaisuutta (ks. mm. asia C-97/91, Oleificio Borelli v. komissio, tuomio 3.12.1992, Kok. 1992, s. I-6313, Kok. Ep. XIII, s. I-215, 9 kohta).

92 Oikeuskäytännöstä käy myös ilmi, että tätä toteamusta ei muuta se, että kyseinen toimi toteutetaan osana yhteisön päätöksentekomenettelyä, kun kyseisellä alalla toteutetun kansallisten viranomaisten ja yhteisön toimielinten välisen toimivallanjaon perusteella on selvää, että kansallisen viranomaisen toteuttama toimi on yhteisön päättävää elintä sitova ja että tehtävän yhteisön päätöksen sisältö näin ollen määräytyy sen mukaan (em. asia Oleificio Borelli v. komissio, tuomion 10 kohta).

93 Nyt esillä olevassa asiassa on kuitenkin todettava, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan tavoitteena ei muiden yhteisön säännösten tapaan, joista yhteisöjen tuomioistuinta on pyydetty lausumaan (ks. mm. asia C-269/99, Carl Kühne ym., tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. I-9517, 50–54 kohta), ole jakaa toimivaltaa kahtia niin, että toinen on kansallinen ja toinen yhteisön, ja niin, että niillä olisi eri tarkoitukset. Kuten tämän tuomion 76 kohdassa on todettu, mainitussa säännöksessä otetaan käyttöön päätöksentekomenettely, jonka tarkoituksena on yksinomaan määrittää, onko oikeus tutustua asiakirjaan evättävä jonkin kyseessä olevan asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa mainitun aineellisen poikkeuksen perusteella, ja tähän päätöksentekomenettelyyn osallistuvat mainitussa tuomion 76 kohdassa todetuin edellytyksin sekä yhteisön toimielin että kyseessä oleva jäsenvaltio.

94 Tällaisessa tapauksessa kuuluu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan valvoa sen aloitteesta, jonka oikeuden tutustua asiakirjaan toimielin on evännyt, voidaanko tämä epääminen perustella pätevästi mainituilla poikkeuksilla, riippumatta siitä, perustuuko tämä epääminen toimielimen vai kyseessä olevan jäsenvaltion suorittamaan poikkeusten arviointiin. Muilta osin on todettava, että sen kannalta, jota asia

koskee, jäsenvaltion asiaan puuttumisesta huolimatta kyseessä on yhteisön päätös, jonka toimielin tämän jälkeen osoittaa tälle vastauksena tutustumispyyntöön, joka on esitetty toimielimelle sen hallussa olevan asiakirjan osalta.

Valituksenalaisen tuomion kumoaminen

95 Kaikesta edellä todetusta seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä, jotka oikeuttavat valituksenalaisen tuomion kumoamiseen, kun se on yhtäältä katsonut mainitun tuomion 58 ja 59 kohdassa, että jäsenvaltion ei tarvitse perustella sitä, että se kieltäytyy asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan nojalla antamasta etukäteen suostumustaan asiakirjan luovuttamiselle, ja sitä on tällaisen perustelun puuttumisesta huolimatta pidettävä kyseessä olevaan toimielimeen kohdistuvana kieltona olla luovuttamatta asiakirjaa, ilman että tämä toimielin voisi tutkia, onko kyseessä olevan asiakirjan luovuttamatta jättäminen oikeutettua, ja toisaalta mainitun tuomion 61 kohdassa, että tällaisen jäsenvaltion kieltäytymisen seurauksena oikeutta tutustua kyseessä olevaan asiakirjaan ei tällaisessa tapauksessa säännellä kyseisellä asetuksella vaan kyseisen jäsenvaltion asiaa koskevalla lainsäädännöllä.

96 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös kumotaan, yhteisöjen tuomioistuin voi itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen. Näin on nyt esillä olevassa asiassa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne

97 Edellä esitetyt seikat huomioon ottaen on todettava, että IFAW on perustellusti väittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamansa kanteen tueksi esittämällään ensimmäisellä kanneperusteella, että riidanalaisella päätöksellä on rikottu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklaa.

98 Komissio on tehnyt kyseessä olevan päätöksen asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan virheellisen tulkinnan perusteella, jonka mukaan jäsenvaltiolla olisi mainitun säännöksen nojalla oikeus vastustaa vapaan harkintansa mukaan ja ehdottomasti siltä peräisin olevan asiakirjan luovuttamista ilman, että sillä olisi velvollisuus perustaa vastalauseensa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa lueteltuihin poikkeusperusteisiin tai perustella se.

99 Kuten tämän tuomion 52–89 kohdasta käy ilmi, kyseisen 4 artiklan 5 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle lupa vastustaa siltä peräisin olevien asiakirjojen luovuttamista vain mainittujen poikkeusten perusteella ja perustelemalla asianmukaisesti kantansa. Mainitussa säännöksessä vaaditaan lisäksi, että toimielin, jolle tällainen vastalause on esitetty, varmistaa, että edellä mainitut perustelut on esitetty, ja että se mainitsee ne tutustumisoikeuden epäämisestä tekemässään päätöksessä, kun tämän tuomion 86 kohdassa mainitut mahdollisuudet lojaaliin vuoropuheluun kyseessä olevan jäsenvaltion kanssa on käytetty loppuun.

100 Tästä seuraa, että riidanalainen päätös on kumottava. Näin ollen ei ole tarpeen, että yhteisöjen tuomioistuin lausuu perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskevasta toisesta kanneperusteesta, johon on vedottu kanteen tueksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Oikeudenkäyntikulut

101 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdassa, jota työjärjestyksen 118 artiklan nojalla sovelletaan myös

muutoksenhakuun, määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Kyseisen 69 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

102 Koska valitus on hyväksytty, komissio on velvoitettava korvaamaan Ruotsin kuningaskunnalle ja IFAW:lle tähän muutoksenhakuun liittyvät oikeudenkäyntikulut näiden vaatimusten mukaisesti.

103 Komissio ja muutoksenhaun muut osapuolet vastaavat siihen liittyvistä omista oikeudenkäyntikuluistaan.

104 Koska yhteisöjen tuomioistuin on myös hyväksynyt IFAW:n ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämän kanteen, komissio on velvoitettava korvaamaan myös IFAW:lle ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa syntyneet oikeudenkäyntikulut sen vaatimusten mukaisesti.

105 Komissio ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa väliintulijoina esiintyneet jäsenvaltiot vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, jotka liittyvät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytyyn oikeudenkäyntiin.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-168/02, IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds vastaan komissio, 30.11.2004 antama tuomio kumotaan.

2) **Kumotaan 26.3.2002 tehty Euroopan yhteisöjen komission päätös, jolla evättiin IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH:lta oikeus tutustua tiettyihin asiakirjoihin, jotka komissio oli saanut sellaisen menettelyn yhteydessä, jonka päätteeksi tämä toimielin antoi puoltavan lausunnon teollisuushankkeen toteuttamiseksi alueella, joka oli suojeltu luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21.5.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY mukaisesti.**

3) **Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan Ruotsin kuningaskunnalle muutoksenhakumenettelyn yhteydessä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut ja IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds gGmbH:lle sekä mainitussa menettelyssä että Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds vastaan komissio 30.11.2004 antamaan tuomioon johtaneessa ensimmäisen oikeusasteen menettelyssä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

4) **Tanskan kuningaskunta, Espanjan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Suomen tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan yhteisöjen komissio vastaavat muutoksenhakumenettelyssä aiheutuneista omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

5) **Tanskan kuningaskunta, Alankomaiden kuningaskunta, Ruotsin kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan yhteisöjen komissio vastaavat ensimmäisessä oikeusasteessa käydystä oikeudenkäynnistä aiheutuneista omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset